

Ár 2019, miðvikudaginn 28. júní, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Unnur Erla Jónsdóttir og Magnús Fannar Sigurhansson.

Fyrir er tekið **mál nr. 5/2019**:

M1 og M2
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð

Málsaðilar eru M1 og M2, hér eftir nefnd sóknaraðilar, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 4. mars 2019, með kvörtun sóknaraðila, dags. 1. mars 2019. Með tölvupósti nefndarinnar 15. mars 2019, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 15. maí 2019. Bréfið var sent sóknaraðila með tölvupósti nefndarinnar 17. maí 2019 og honum gefinn kostur á að koma athugasemdum sínum á framfæri. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi dags. 6. júní 2019.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar dags. 28. júní 2019.

II.

Málsatvik

Þann 21. júlí 2008 fékk sóknaraðili M1 yfirdráttarheimild að fjárhæð 4.000.000 kr. á tékkareikning sinn nr. X í útibúi varnaraðila. Heimildin var hækkuð og framlengd í nokkur skipti til 1. júní 2010 þegar hún féll niður. Reikningnum var lokað í kjölfarið og skuldin send í lögfræðinnheimtu. Staða skuldarinnar nam þá 8.299.720 kr.

Hinn 25. nóvember 2008 fékk sóknaraðili M2 yfirdráttarheimild að fjárhæð 1.500.000 kr. á tékkareikning sinn nr. Y í útibúi varnaraðila. Heimildin var hækkuð og framlengd í nokkur skipti til 5. febrúar 2010 þegar hún féll niður. Reikningnum var lokað í kjölfarið og skuldin send í lögfræðinnheimtu. Staða skuldarinnar nam þá 4.656.428 kr.

Þann 25. október 2010 lögðu sóknaraðilar inn umsókn um samning um greiðsluaðlögun hjá umboðsmanni skuldara og var hún samþykkt 8. febrúar 2011. Með kröfulýsingum dags. 17. mars 2011, lýsti varnaraðili kröfum sínum á hendur sóknaraðilum vegna sammingsumleitanu þeirra til greiðsluaðlögunar. Þar af nam krafa vegna yfirdráttar á tékkareikningi sóknaraðila M1 nr. X 9.535.486 kr. og krafa vegna yfirdráttar á tékkareikningi sóknaraðila M2 nr. Y 5.380.335 kr. Embætti umboðsmanns skuldara felldi niður greiðsluaðlögunarumleitanir sóknaraðila og var ákvörðunin kærð til kærufndar greiðsluaðlögunarmála sem staðfesti ákvörðun embættisins með úrskurði sínum þann 4. júní 2015.

Í kjölfar þess að varnaraðili stefndi sóknaraðila M1 til greiðslu skuldarinnar í mars 2016 óskuðu sóknaraðilar eftir samningum við varnaraðila til uppgjors á skuldunum. Gerði varnaraðili þá kröfu að sóknaraðilar greiddu 122.500 kr. í fjóra

mánuði til varnaraðila til þess að sýna greiðsluvilja áður en uppgjörssamkomulag yrði undirritað. Réttarsátt var gerð í dómsmálinu þessa efnis þann 26. október 2018. Þegar sóknaraðilar höfðu staðið við framangreindar greiðslur var samkomulag um uppgjör á umræddum skuldum þeirra undirritað þann 15. mars 2017. Nam staða skuldanna þá samtals 29.989.564 kr. Samkvæmt efni samkomulagsins gáfu sóknaraðilar út tvö skuldabréf samtals að fjárhæð 10.500.000 kr. til 7 ára verðtryggð, með vöxtum samkvæmt kjörvaxtaflokki 3 og jöfnum greiðslum. Andvirði skuldabréfanna var ráðstafað til uppgreiðslu á fyrrgreindum skuldum sóknaraðila og eftirstöðvar þeirra, að fjárhæð 19.489.564 kr. afskrifaðar.

Vegna vanskila á greiðslum á nýju skuldabréfunum og greiðsluerfiðleika óskuðu sóknaraðilar í nóvember 2018 eftir því að gera upp umrædd skuldabréf með eingreiðslu að fjárhæð 4.437.285 kr. gegn því að eftirstöðvarnar yrði niðurfelldar. Varnaraðili hafnaði framangreindri tillögu þeirra sem nam um 40% greiðslu upp í kröfur varnaraðila. Þess í stað bauð varnaraðili þeim að gegn eingreiðslu að fjárhæð 8.000.000 kr. yrðu skuldirnar felldar niður og teknar af kröfuvakt, án þess þó að fjármagna greiðsluna. Tilboð varnaraðila gildi til 11. mars 2019. Sóknaraðilar tóku ekki tilboði varnaraðila og lögðu fram kvörtun til úrskurðarnefndar.

III.

Umkvörtunarefni

Sóknaraðilar krefjast þess að varnaraðili falli frá kröfu sinni á hendur þeim um eingreiðslu að fjárhæð 8.000.000 kr. og semji við þau samkvæmt loforði sem þeim hafi verið gefið árið 2007.

Sóknaraðilar byggja á því að í gildi sé samningur milli sóknaraðila og þáverandi útibússtjóra útibús varnaraðila frá árinu 2007 þess efnis að yfirdrætti á tékkareikningi þeirra yrði breytt í langtímalán til 20 ára með veði í fasteign þeirra að framkvæmdum loknum.

Í viðbótarathugasemdum vísa sóknaraðilar til þess að þáverandi bankastjóri útibús varnaraðila hafi alfarið átt hugmyndina að fyrrgreindum samningi. Bankastjórinn hafi því alfarið borið ábyrgð á því að kanna greiðslubyrði þeirra.

Sóknaraðilar hafna þeirri athugasemd varnaraðila um að þau hafi ekki borið fyrir sig fyrrgreindan samning áður. Vísa sóknaraðilar til þess að með tölvupósti dags. 10. mars 2009 hafi þáverandi bankastjóri samþykkt að ganga frá láninu líkt og samið hafði verið um. Hins vegar hafi aldrei verið gengið frá láninu.

Sóknaraðilar vísa til þess að ekkert greiðslumat hafi farið fram þegar varnaraðili gerði samkomulag við þau þann 15. mars 2017.

Sóknaraðilar vísa til þess að þau hafi í tölvupóstsamskiptum sínum á árunum 2017 til 2018 margoft nefnt fyrrgreindan samningi þeirra við þáverandi bankastjóra.

IV.

Athugasemdir varnaraðila

Varnaraðili krefst þess að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili byggir á því að sóknaraðilar beri sönnunarbyrðina fyrir staðhæfingu þeirra um að í gildi sé samningur milli þeirra og varnaraðila. Varnaraðili mótmælir þeirri staðhæfingu sóknaraðila sem rangri og ósannaðri. Engin gögn í fótum varnaraðila styðji umræddar fullyrðingar sóknaraðila. Þá bendir varnaraðili á að við gerð réttarsáttar haustið 2016 og í tengslum við undirritun á uppgjörssamkomulaginu í mars 2017 hafi sóknaraðilar aldrei minnst á meint loforð þáverandi útibússtjóra varnaraðila eða gert kröfur á hendur varnaraðila á þeim grundvelli. Þvert á móti hafi sóknaraðilar gert

réttarsátt við varnaraðila og undirritað uppgjörssamkomulag án nokkurs fyrirvara og telur varnaraðili að með því hafi komist á bindandi samkomulag um uppgjör skuldanna sem mál þetta á rætur sínar að rekja til sem sóknaraðilum beri að efna. Varnaraðili vísar til að þess að hafi sóknaraðilar einhvern tímann átt þann rétt sem þau staðhæfa að þau eigi er ljóst að þau hafa glatað honum með áralöngu tómlæti um rétt sinn með vísan til framangreinds.

Varnaraðili byggir á því að úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki hafi engar heimildir til þess að þvinga fjármálafyrirtæki til sammingsgerðar við viðskiptavin líkt og krafist sé enda stríði það gegn meginreglu samningaréttar um sammingsfrelsi. Hafi nefndin þannig hvorki heimild til þess að þvinga varnaraðila til að veita tiltekna lánaþingreiðslu með tilteknum hætti eða taka tilteknu boði viðskiptavinar um uppgjör skulda, þvert á innri reglur varnaraðila og lög og reglur er varða heilbrigða viðskiptahætti og áhættustýringu fjármálafyrirtækja. Vísar varnaraðili til þess að nefndin geti eingöngu úrskurðað um að varnaraðila beri að efna gerða samninga. Framangreindu til stuðnings vísar varnaraðili til úrskurða úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki í málum nr. 68/2013, 11/2014, 37/2014, 37/2014, 58/2014 og 27/2016.

V.

Niðurstaða

Ágreiningur aðila lýtur að því hvort að varnaraðili eigi að falla frá kröfu sinni á hendur sóknaraðila og semja við þau samkvæmt loforði frá árinu 2007.

Sóknaraðilar byggja á því að gerður hafi verið samningur við þáverandi útibússtjóra í útibúi varnaraðila þess efnis að yfirdrætti á tékkareikningum þeirra yrði breytt í langtímalán til 20 ára með veði í fasteign þeirra að framkvæmdum lokum. Samkvæmt meginreglum samningaréttar hvílir sönnunarbyrði á þeim sem heldur því fram að samningur hafi komist á. Bera sóknaraðilar því sönnunarbyrði fyrir því að samningur hafi komist á milli aðila um fyrrgreindar breytingar á yfirdrætti á tékkareikningum þeirra. Sóknaraðilar hafa ekki lagt fram nein haldbær sönnunargögn um það að komist hafi á samningur milli þeirra og varnaraðila. Er því fallist á með varnaraðila að sóknaraðilar hafi ekki sýnt fram á að samningur hafi stofnast milli aðila um tiltekið atriði.

Kröfu sóknaraðila um að varnaraðila verði gert að falla frá kröfu sinni og semja við þau í samræmi við tiltekin kjör er hafnað. Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki hefur engar lagaheimildir til þess að knýja fjármálafyrirtæki til sammingsgerðar við viðskiptavin sína. Að því sögðu telur nefndin að hafna beri kröfu sóknaraðila.

Úrskurðarorð:

Kröfu sóknaraðila, M1 og M2, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 28. júní 2019.

Auður Inga Ingvarsdóttir

Geir Arnar Marelsson
Magnús Fannar Sigurhansson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir
Unnur Erla Jónsdóttir